

**SAAMELAISKÄRÄJIEN
TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2002**

SISÄLLYS

1. SAAMELAISKÄRÄJIEN TOIMINNAN PERUSTEET	3
1.1. Käräjien asema ja tehtävät.....	3
1.2. Käräjien organisaatio.....	4
1.2.1. Organisaatiokaavio.....	4
1.2.2. Käräjien kokous.....	4
1.2.3. Hallitus	6
1.2.4. Puheenjohtaja	6
1.2.5. Lautakunnat	7
1.3. Käräjien talous.....	13
2. SAAMELAISKÄRÄJIEN VARSINAINEN TOIMINTA VUONNA 2002	14
2.1. Yleistä.....	14
2.2. Toiminnan tavoitteet ja niiden saavuttaminen.....	14
2.3. Lausunnot.....	28
2.4. Esitykset/aloitteet	31
2.5. Kannanotot ja muistiot sekä muut vastaavat	32
2.6. Muut	33
2.7. Sidosryhmätoiminta.....	33
2.7.1. Pysyväisluonteinen.....	33
2.7.2. Kertaluonteinen	37
2.8. Muuta.....	42

1. SAAMELAISKÄRÄJIEN TOIMINNAN PERUSTEET

1.1. Käräjien asema ja tehtävät

Saamelaiskäräjät on saamelaisvaltuuskunnan sijaan lailla (974/95) asetettu saamelaisten kulttuuri-itsehallintoelin, joka on aloittanut toimintansa vuoden 1996 alusta. Sen tarkoituksena on toteuttaa Suomen perustuslaissa (HM 973/95) saamelaisille turvattua kulttuuri-itsehallintoa.

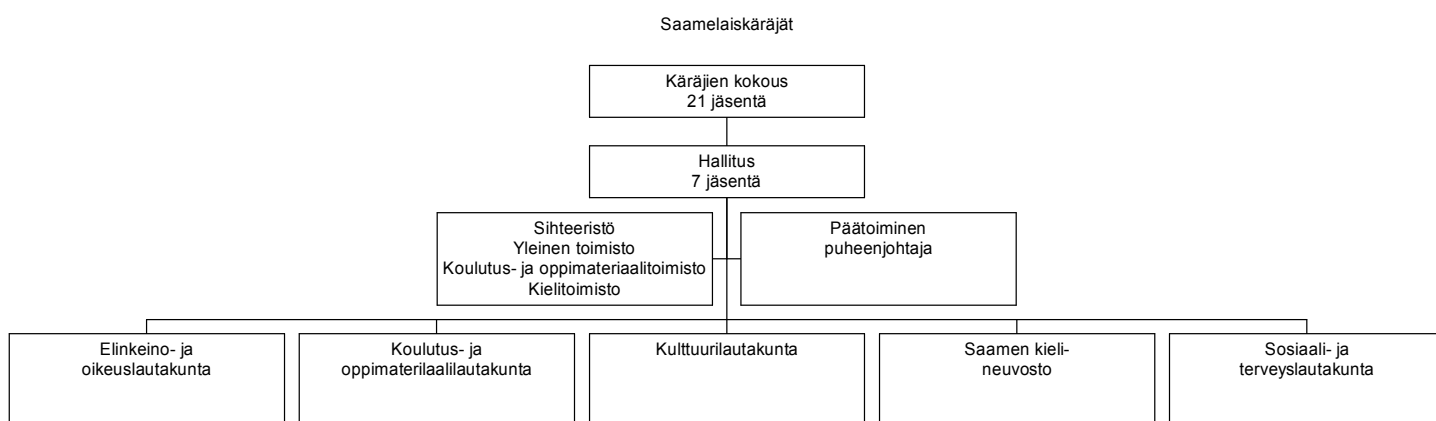
Saamelaiskäräjät on Suomen saamelaisten korkein poliittis-itsehallinnollinen elin, joka toimii oikeusministeriön hallinnonalalla. Se ei ole osa Suomen valtionhallintoa. Saamelaiskäräjät on luonteeltaan edustuksellinen, sillä sen 21 jäsentä ja 4 varajäsentä valitaan saamelaisten kesken joka neljäs vuosi toimeenpantavilla vaaleilla. Saamelaiskäräjät on Suomessa ainoa toimielin, joka voi ilmaista saamelaisten virallisen näkemyksen heitä koskevissa asioissa, sillä se on kansanvaltaisesti valittu täysin saamelainen elin.

Saamelaiskäräjien tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä heidän asemaansa alkuperäiskansana koskevat asiat. Tehtäviinsä kuuluvissa asioissa käräjät voi tehdä viranomaisille aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja. Näissä asioissa käräjät käyttää lisäksi päätösvaltaa siten kuin sitä koskevassa laissa tai muualla lainsäädännössä säädetään.

1.2. Käräjien organisaatio

1.2.1. Organisaatiokaavio

Käräjien organisaatiota kuvaa seuraava kaavio:

1.2.2. Käräjien kokous

Saamelaiskäräjien antamista lausunnoista ja sen tekemistä esityksistä ja muista kannanotoista päättää pääsääntöisesti käräjien kokous. Valtioneuvosto määrää sen jäseniksi (21) ja varajäseniksi (4) ne 25 henkilöä, jotka saamelaisten kesken toimeenpannuissa vaaleissa ovat saaneet eniten ääniä kuitenkin niin, että saamelaisten kotiseutualueen jokaisesta kunnasta (Enontekiö, Inari, Sodankylä ja Utsjoki) käräjien kokouksessa tulee olla vähintään kolme (3) jäsentä. Tätä kuntakohtaista vähimmäisvaatimusta sovellettiin ensimmäisen kerran vuoden 1999 vaaleissa.

Syksyllä 1999 toimitetuissa vaaleissa saamelaiskäräjien jäseniksi toimikaudeksi 2000 - 2003 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Aikio Pekka, puheenjohtaja	Sodankylä
Fofonoff Pekka, kolttien luottamusmies	Inari
Guttorm Veikko, eläkeläinen	Utsjoki
Heikkuri Pertti, piiriesimies	Inari
Helander Johannes, diplomi-insinööri	Utsjoki
Hetta Inkermarja, saamenkäsityömasteri	Sodankylä
Hirvasvuopio Osmo, poromies	Sodankylä
Jomppanen Jouni Ilmari, poromies/autoilija	Inari
Laiti Petteri, taideseppä	Inari
Lumisalmi Erkki, kanttori	Inari
Länsman Outi, opiskelija	Inari
Magga Juhani, poromies	Inari
Magga Ristenrauna, projektisihteeri	Enontekiö
Morottaja Matti, sivistystoimentarkastaja	Inari
Mäkitalo Minna, opettaja	Enontekiö
Nuorgam Anne, opiskelija	Utsjoki
Näkkäljärvi Klemetti, tutkija	Enontekiö
Seurujärvi-Kari Irja, yliopistonlehtori	Helsinki
Seurujärvi Väinö, poromies	Inari
Tapiola Ilmari, poromies	Utsjoki
Valkeapää Nils-Henrik, lehtori	Enontekiö

Varajäsenet

Magga Tuomas, eläkeläinen	Sodankylä
Nuorgam-Poutasuo Helvi, kielenkääntäjä	Utsjoki
Näkkäljärvi Iisko-Matti, luontaistilanharjoittaja	Enontekiö
Sara Oula, poroisäntä	Inari

Saamelaiskäräjät kokoontui kertomusvuonna neljä (4) kertaa (26.1 Inarissa., 25.-26.3. Hetassa, 10.6. Inarissa ja 10.9. Inarissa). Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 28 asiaa.

1.2.3. Hallitus

Käräjien kokous asettaa käräjien varsinaisista jäsenistä vaalikaudeksi kerrallaan hallituksen, johon kuuluvat jäseninä käräjien kolme puheenjohtajaa ja neljä muuta henkilöä. Jokaiselle jäsenelle valitaan lisäksi henkilökohtainen varajäsen. Hallitus toimii käräjien kokouksen alaisena ja sen ensisijaisena tehtävänä on vastata käräjien poliittisesta toiminnasta ja hallinnosta sekä huolehtia käräjien kokousten valmistelusta.

Toimikaudeksi 2000 - 2003 hallitukseen valittiin seuraavat käräjien jäsenet:

Varsinaiset jäsenet

Pekka Aikio (pj)
 Irja Seurujärvi-Kari (I vpj)
 Pekka Fofonoff (II vpj)
 Outi Länsman
 Ristenrauna Magga
 Väinö Seurujärvi
 Ilmari Tapiola

Varajäsenet

Osmo Hirvasvuopio
 Inkermarja Hetta
 Erkki Lumisalmi
 Petteri Laiti
 Minna Mäkitalo
 Juhani Magga
 Johannes Helander

Hallitus kokoontui kertomusvuonna viisi (5) kertaa (11.-12.3. ja 15.4. Inarissa, 21.5. ja 26.8. Rovaniemellä sekä 7.11. Inarissa). Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 62 asiaa.

1.2.4. Puheenjohtaja

Saamelaiskäräjät valitsee keskuudestaan päätoimisen puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa vaalikaudeksi kerrallaan. Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa

käräjien poliittista toimintaa ja edustaa käräjiä kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä.

Päätoimisena puheenjohtajana vaalikaudella 2000 – 2003 toimi filosofian maisteri Pekka Aikio Sodankylän Vuotsosta, I varapuheenjohtajana yliopistonlehtori Irja Seurujärvi-Kari Helsingistä ja II varapuheenjohtajana kolttien luottamusmies Pekka Fofonoff Inarista.

1.2.5. Lautakunnat

Saamelaiskäräjillä on viisi (5) lautakuntaa; elinkeino- ja oikeus-, kulttuuri-, koulutus- ja oppimateriaali-, saamen kielen (saamen kielineuvosto) sekä sosiaali- ja terveyslautakunta. Näiden lisäksi vaalien valmistelua ja toimeenpanoa varten asetetaan vaalilautakunta.

Käräjien kokous valitsee kuhunkin lautakuntaan vaalikaudeksi kerrallaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Tästä poiketen kulttuurilautakunta valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla käräjien jäseniä. Lautakunnat toimivat hallituksen alaisina ja niiden tehtävänä on valmistella toimialaansa kuuluvia asioita. Kulttuuri-, koulutus- ja oppimateriaali- sekä saamen kielen lautakunta käyttävät lisäksi käräjien työjärjestyksessä määrättyissä asioissa itsenäistä ratkaisuvalltaa.

Elinkeino- ja oikeuslautakuntaan toimikaudeksi 2000 - 2003 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Juhani Magga (pj)

Johannes Helander (vpj)

Siiri Jomppanen

Varajäsenet

Jouni Angeli

Merja Nillukka

Sulevi Sieppi

Anne Nuorgam
Osmo Hirvasvuopio

Vieno Länsman
Pertti Heikkuri

Lautakunnan sihteerinä toimii lakimiessihteeriksi Heikki J. Hyvärinen. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna yhden kerran.

Koulutus- ja oppimateriaalilautakuntaan toimikaudeksi 2000 - 2003 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Erkki Lumisalmi (pj)
Outi Länsman (vpj)
Arvi Hagelin
Ritva Kangasniemi
Maaren Palismaa

Varajäsenet

Seija Sivertsen
Marjaana Aikio
Toivo West
Iisakki Mattus
Inker-Anne Magga

Lautakunnan sihteerinä toimivat koulutussihteeriksi Ulla Aikio-Puoskari ja oppimateriaaliksi Hannu Kangasniemi. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna kolme (3) kertaa.

Kulttuurilautakuntaan toimikaudeksi 2002 – 2003 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Näkkäläjärvä Klemetti
Jomppanen Jouni Ilmari
Aikio Maria Sofia
Feodoroff Veikko
Saijets Leena

Varajäsenet

Valkeapää Nils-Henrik
Seurujärvi-Kari Irja
Laiti Eila
Lumisalmi Erkki
Kaarret Anja

Lautakunnan sihteerinä toimii kulttuurisihteeriksi Inker-Anni Sara. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna kymmenen (10) kertaa.

Saamen kielineuvostoon toimikaudeksi 2000 - 2003 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Irja Seurujärvi-Kari (pj)

Matti Morottaja (vpj)

Vesa Guttorm

Jouni Mosnikoff

Pia Vieltojärvi

Varajäsenet

Helmi Länsman

Saammal Morottaja

Samuli Aikio

Katri Fofonoff

Maaren Palismaa

Lautakunnan sihteerinä toimii saamen kieliain sihteerinä Ellen-Maarit Näkkäljärvi. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna viisi (5) kertaa.

Sosiaali- ja terveyslautakuntaan toimikaudeksi 2000 - 2003 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Ristenrauna Magga (pj)

Veikko Guttorm (vpj)

Pekka Fofonoff

Helena Guttorm

Mirja Laiti

Varajäsenet

Inga Leppäjärvi

Uula Aikio

Eeva Seurujärvi

Pentti Morottaja

Maarit Jomppanern

Lautakunnan sihteerinä toimii suunnittelija Anne Näkkäljärvi. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna seitsemän (7) kertaa.

1.2.6. Sihteeristö

Saamelaiskäräjien sihteeristön päätoimitilat sijaitsevat Inarissa, kirkonkylän yläasteen entisen oppilasasuntolan tiloissa, jotka on vuokrattu Inarin kunnalta. Toimitilojen hyötypinta-ala on nyt yhteensä 489 m². Sen lisäksi sihteeristöllä on toimipisteet Utsjoella, Enontekiöllä ja Sodankylässä. Sihteeristö jakaantuu yleiseen toimistoon, saamen kielen toimistoon sekä koulutus- ja oppimateriaali-toimistoon.

Yleinen toimisto

Yleisen toimiston tehtävänä on hoitaa saamelaiskäräjien talous-, henkilöstö- ja muuta yleishallintoa koskevat ja toimistojen toiminnan yhteensovittamiseen liittyvät asiat sekä asiat, joita ei ole määrätty muiden toimistojen hoidettaviksi.

Yleisessä toimistossa on päätoiminen hallintopäällikön, lakimiessihteerin, kulttuurisihteerin, taloussihteerin, I toimistosihteerin ja II toimistosihteerin virka. Hallintopäällikkönä toimii hallintotieteiden maisteri Juha Guttorm. Lakimiessihteerin virassa toimii oikeustieteen kandidaatti Heikki J. Hyvärinen, jonka toimipaikka sijaitsee Enontekiöllä. Kulttuurisihteerin virassa on Inker-Anni Sara. Taloussihteerin virassa on merkonomi Hilikka Kukkonen ja I toimistosihteerin virassa toimii Rauna Leivo, joka on hoitanut oman työnsä ohella myös koulutus- ja oppimateriaalitoimiston toimistosihteerin tehtäviä. II toimistosihteerin virassa on merkonomi Sari Vuolab-Balto. Käräjien toimitilojen siivojana toimii Anna-Liisa Juntunen.

Lisäksi yleisessä toimistossa ovat kertomusvuonna työskennelleet seuraavat määräaikaiset työntekijät: merkonomi Sinikka Mäkinen toimistotyöntekijänä 1.1.-4.6., merkonomi Sirpa Berg puheenjohtajan teknisenä sihteerinä 1.1.-31.12. (toimipaikka Sodankylässä puheenjohtajan toimistossa), sosionomi Anne Näykkäläjärvi saamelaisten sosiaalialan osaamiskeskuksen suunnittelijana 31.12. asti, oikeustieteen kandidaatti Siiri Jomppanen ma. esittelijänä 1.1.-31.5., merkantti Jaana Valkeapää toimistotyöntekijänä 1.-31.1., hall. yo. Outi Paadar hallintosihteerinä 2.4.-31.5., merkonomi Ritva Tammela toimistosihteerinä 6.6.-31.12., artesaani Maire Saijets arkistonjärjestäjänä 11.11.-31.12., merkonomi Susanna Magga toimistovirkailijana 3.6.-31.7., Tatu Torikka toimistoapulaisena 3.-15.6., Leena Aikio esittelijänä 2.-31.12. sekä Tua Kinnunen siivoajan sijaisena 19.-30.4.

Saamen kielen toimisto

Vuoden 1992 alusta voimaan tulleen saamelaisten kielilain (516/91) toimeenpanoa varten saamelaiskäräjien alaisuudessa toimii erityinen saamen kielen toimisto

(A 1727/95), jossa on kaksi (2) vakinaista kielenkääntäjän virkaa. Kielitoimiston päätehtävänä on huolehtia saamelaisten kielilain mukaisten käännösten toimitamisesta eri viranomaisille ja laitoksille sekä avustaa niitä saamen kielen taitoisten tulkkien hankkimisessa.

Kielitoimiston I kielenkääntäjän virassa toimii humanististen tieteiden kandidaatti Irma Laiti, II kielenkääntäjän virassa humanististen tieteiden kandidaatti Helvi Nuorgam-Poutasuo ja III kielenkääntäjän virassa toimii opettaja Veikko Holmberg, joiden toimipaikka sijaitsee Utsjoella. Lisäksi kielitoimiston Utsjoen toimipisteessä on työskennellyt määräaikaisena kielityöntekijänä Kirsti Guttorm 1.1.-28.2.

Saamen kielen toimiston yhteydessä toimii myös saamen kieliain sihteeri tehtävänään koordinoida pohjoismaista saamen kieliyhteistyötä ja toimia saamen kielineuvoston sihteerinä. Kieliain sihteerin virkaa hoitaa filosofian ylioppilas Ellen-Maarit Näkkäläjärvi, jonka toimipaikka on Enontekiön Hetassa. Hänen toimistossaan on työskennellyt hallintotieteiden maisteri Berit-Ellen Juuso kielityöntekijänä 15.4.-30.6.

Koulutus- ja oppimateriaalitoimisto

Koulutus- ja oppimateriaalitoimiston tehtävänä on hoitaa saamelaisten koulutusta ja opetusta sekä saamenkielisen oppimateriaalin tuottamista koskevat asiat.

Toimistossa on päätoiminen koulutussihteerin, oppimateriaalisihteerin ja toimistosihteerin virka. Koulutussihteerin virkaan on liitetty myös käräjien tiedottajan tehtävät.

Koulutussihteerin virassa toimii yhteiskuntatieteiden maisteri Ulla Aikio-Puoskari, jonka toimipaikka sijaitsee Sodankylässä. Oppimateriaalisihteerin virassa on luonnontieteiden kandidaatti Hannu Kangasniemi ja toimistosihteerin virassa yomerkonomi Anja Vest-Aikio (virkaavapaalla äitiys- ja sen jälkeen hoitovapaata varten 12.1.2004 asti). Lisäksi Sanna Palonoja on toiminut toimistoharjoittelijana koulutus- ja oppimateriaalitoimiston Sodankylän toimipisteessä

14.10.—31.12. sekä Bikká-Márjá Puoskari toimistoapulaisena 3.-30.6.

Vaalilautakunnan toimisto

Vaalilautakunnan toimistossa on määräaikaisesti työskennellyt Siiri Jomppanen esittelijänä vaalilautakunnan toimistossa 1.6.-31.8. sekä vaalilautakunnan sihteerinä 1.9.-31.12 , Jaana Valkeapää vaaliavustajana 10.6.-31.12 ja Tuomas Jomppanen tietoteknisenä sihteerinä vaalilautakunnan toimistossa 4.6.-31.10.

Projektihenkilöstö

Saamelaiskulttuurikeskushankkeen valmistelu- ja kehitysprojektin projektipäällikkönä toimi rakennusinsinööri Lasse Porsanger 31.12. asti.

Saamelaisten kieli- ja kulttuurisiida –projektiin määräaikaisena projektipäällikkönä toimii filosofian ylioppilas Pia Vieltojärvi. Kulttuurisiidojen määräaikaisina ohjaajina toimivat merkonomi Inkeri Väystäjä, perhepäivähoitaja Sisko Kiviniemi Katri Fofonoff, poronhoitaja Birit-Anni Magga, Kerttu Paltto ja lastentarhaopettaja Anna-Liisa Guttorm. Rauni Mannermaa toimi ohjaajan sijaisena Ivalon kieli- ja kulttuurisiidassa 1.-21.3., Outi Paadar Utsjoen kieli- ja kulttuurisiidan ohjaajan sijainen 16.9.-31.10, Inga Näkkäljärvi Inarin kirkonkylän kieli- ja kulttuurisiidan apulaisena 2.-31.5. ja 5.8.-31.12. Helena Guttorm osaaikaisena projektityöntekijänä (Pia Ruotsalan sijaisena) 2.-31.5. sekä Niilo Samuel Vuolab Utsjoen kieli- ja kulttuurisiidan apulaisena 17.4.-30.6. (valtion työllisyysvaroin).

Saamenkielisten oppimateriaalien projektityöntekijöinä ovat toimineet filosofian lisensiaatti Marja-Liisa Olthuis 1.1.-31.12. ja saamen käsitöiden artesaani Anni Näkkäljärvi oppimateriaalityöntekijänä 1.1.-31.12.

1.3. Käräjien talous

Saamelaiskäräjien toiminta rahoitetaan valtion budjettivaroin kuten siitä annetun lain 2 §:ssä säädetään. Kertomusvuonna Saamelaiskäräjät sai valtionavustusta varsinaista toimintaansa varten yhteensä 891.087,00 euroa.

Saamelaiskäräjät on myös päättänyt osoitetun määrärahan käytöstä

- saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen (253.590,83 euroa),
- saamelaisen kulttuurin edistämiseen ja saamelaisjärjestöjen toimintaan (170.216,35 euroa),
- pohjoismaisille saamelaisille taidejärjestöille (33.000,00 euroa),
- saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamiseen (200.000,00 euroa),
- saamelaisten kieli- ja kulttuurisiida –projektille (ESR -rahoitusta 279.589,34 euroa),
- sanastohanke -projektille (13.421,52 euroa),
- kestävä kehitys –projektille (8.410,00 euroa),
- saamelaisten sosiaalialan osaamiskeskustoimintaan (45.000,00 euroa),
- pohjoismaiseen saamen kielyhteistyöhön (67.275 euroa),
- saamelaisten kulttuurikeskuksen valmistelu- ja kehitys –projektiin (107.419,06 euroa),
- saamelaisnuorten taidetapahtumaan (10.000 euroa) sekä
- saamelaiskäräjien vaalijärjestelmän kehittämiseen ja vuoden 2003 vaalien valmisteluun (96.900,00 euroa).

Saamelaiskäräjälain 3 a luvussa säädetään käräjien kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta. Käräjien tilintarkastajina toimikaudella 2000-2003 toimivat HTM Irja Herkman (KHT Jorma Heikkinen) oikeusministeriön valitsemana ja konttorinjohtaja Johan-Oula Juuso (varalla pankinjohtaja Markku Hagelin) saamelaiskäräjien valitsemana.

2. SAAMELAISKÄRÄJIEN VARSINAINEN TOIMINTA VUONNA 2002

2.1. Yleistä

Saamelaiskäräjien varsinainen toiminta käsittää esitysten, aloitteiden ja muiden kannanottojen tekemisen sekä lausuntojen antamisen eri viranomaisille.

Lisäksi Saamelaiskäräjät valvoo saamelaisten oikeuksia ja etuja neuvottelemalla eri viranomaisten kanssa saamelaisia erityisesti koskevista asioista. Käräjät on myös edustettuna lukuisissa kansallisissa ja myös joissakin kansainvälisissä elimissä.

Seuraavassa on selostettu käräjien kertomusvuoden tavoitteet ja arvioitu, miten tavoitteet on saavutettu, ja sen jälkeen on lueteltu kertomusvuonna annetut lausunnot ja tehdyt esitykset/aloitteet sekä kannanotot, muistiot ja sopimukset, jotka on liitetty täydellisinä toimintakertomuksen loppuun. Lisäksi on esitelty käräjien kertomusvuoden sidosryhmätoiminta.

2.2. Toiminnan tavoitteet ja niiden saavuttaminen

Vuoden 2002 toiminnan keskeiset avaintulostavoitteet olivat

- 1) Saamelaisten perusoikeuksien toteuttaminen kulttuuri-itsehallinnon perustalta,
 - a) saamelaiskäräjälain tarkistaminen,
 - b) saamen kielten asema,
 - c) henkinen kulttuuri,
 - d) saamelaiselinkeinot,
 - e) koulu- ja opetustoimi,
 - f) sosiaali- ja terveydenhuolto ja
 - g) kirkolliset olot
- 2) Euroopan unionin rakennerahasto-ohjelmien hyödyntäminen,

- 3) saamelaisasioista vastaavan saamelaisen virkamiehen saaminen valtion keskushallintoon,
- 4) ILO:n alkuperäiskansasopimuksen ratifioiminen,
- 5) saamelaisten maa-, vesi- ja elinkeino-oikeuksien selvittäminen,
- 6) yhteistyön tehostaminen Norjan ja Ruotsin saamelaiskäräjien sekä Kuolan saamelaisyhdistysten kanssa,
- 7) Pohjoismaiden Neuvoston täysjäsenyyden saavuttaminen,
- 8) kansainvälisen toiminnan tehostaminen,
- 9) viestinnän ja tiedotuksen tehostaminen,
- 10) sihteeristön resurssien vahvistaminen,
- 11) uusien toimitilojen hankkiminen,
- 12) projektitoimintaan osallistuminen,
- 13) tutkimustoiminnan edistäminen ja
- 14) saamelaiskäräjien vaalijärjestelmän kehittäminen.

1) Saamelaisten perusoikeuksien toteutumista kulttuuri-itsehallinnon perustalta on pyritty tulossuunnitelman mukaisesti toteuttamaan eri aloilla seuraavasti:

a) Saamelaismääritelmä

Saamelaiskäräjälain 3 §:n mukainen saamelaisen määritelmä on niin avoin, että sen perustalta ei ole määriteltävissä ketä kuuluvat perustuslain mukaiseen saamelaisten alkuperäiskansaan. Euroopan neuvoston ministerikomitea on todennut päätelmissään, että saamelaisten määritelmä aiheuttaa riitoja, ja kehottanut Suomea ottamaan asianmukaisesti huomioon päätelmät ja niihin liittyvät neuvoa-antavan komitean lausunnon kommentit. Neuvoa-antava komitea totesi saamelaismääritelmään liittyvien vaikeuksien lisänneen ilmapiirin jännittymistä Pohjois-Suomessa ja suositteli, että Suomen hallitus edelleen paneutuu kysymykseen tavoitteenaan oikeudenmukainen ratkaisu, joka auttaa saamelaisia ylläpitämään ja kehittämään kulttuuriaan sekä säilyttämään identiteettinsä peruselementtejä pitäen mielessä, että saamelaiset ovat alkuperäiskansa. Kommenttien mukaan tässä prosessissa hallituksen tulisi ottaa huomioon etenkin Saamelaiskäräjien näkemykset. Saamelaiskäräjät on esittänyt, että

saamelaiskäräjälain saamelaismääritelmä muutetaan saamen kieleen perustuvaksi ja vastaamaan nykyistä saamelaisten ryhmää.

b) saamen kielten asema

Saamelaiskäräjien valmisteleva saamen kielilakiluonnos, jolla on tarkoitus korvata laki saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa (516/1991), luovutettiin oikeusministeriölle. Lausuntokierroksen jälkeen oikeusministeriö toimitti lakiluonnoksen Saamelaiskäräjien kommentoitavaksi. Hallituksen tarkoitus on antaa saamen kielilakiesitys eduskunnalle vuonna 2003, jotta se astuisi voimaan vuoden 2004 alussa samanaikaisesti uuden kielilain kanssa.

Saamelaiskäräjät pitää erittäin tärkeänä saamen kielilain saattamista eduskunnan käsiteltäväksi. Siinä yhteydessä tulee varautua myös resurssien osalta saamen kielilain edellyttämiin toimiin. (VvVm 40/2002 vp s. 88)

Saamelaiskäräjien yhteydessä toimivassa saamen kielen toimistossa on vuodesta 2002 käännös- ja tulkkaustoimintaa varten kolme kielenkääntäjää. Tämän lisäksi saamelaisalueen kunnille on varattu määräraha kielilain mukaisiin avustuksiin.

c) Saamelaisen henkisen kulttuurielämän toimintaedellytyksiä on pyritty parantamaan esittämällä huomattavaa korotusta saamelaisen kulttuurin tukemiseen tarkoitettuun valtionavustukseen (nk. saamelaiskulttuurimääräraha). saamelaisjärjestöjen toimintaan suunnattujen avustusten kautta saamelaisjärjestöille, jotka erityisesti ovat keskittyneet urheilutoimintaan.

Saamelaiskäräjien yhteyteen on esitetty saamelaislapsi- ja nuorisokulttuuripoliittisen neuvottelukunnan perustamista. Sen tehtävänä olisi mm. saamelaislapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman laatiminen.

d) Saamelaiselinkeinojen toimintaedellytysten turvaamiseksi ja niiden kehittämiseksi Saamelaiskäräjät valmisti syksyllä 2002 uuden alueiden kehittämislain tarkoittaman Lapin maakuntaohjelmaan sisältyvän saamelaiskulttuuria koskevan osan.

Saamelaisten kielellisten ja kulttuuristen perusoikeuksien toteuttamista saamelaiselinkeinoissa ja niiden hallinnossa kulttuuri-itsehallinnon perustalta koskevaa erillistä selvitystä ei ole vielä käynnistetty, mutta näitä seikkoja on pohdittu nk. maaherra Pokan saamelaistoimikunnan mietinnössä ja lisäksi käräjien omassa maa-oikeusselvityksessä, jota valmistelee käräjien asettama maanomistustyöryhmä. Se sai kertomusvuoden syksyllä valmiiksi I osamietintönsä (Valtion metsämaa, suojelualueet ja yleiset vesialueet).

e) Saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen asema

Saamelaiskäräjien esityksestä asetetut työryhmät ovat esittäneet saamelaisten opetusta koskevat osat valtakunnallisiin perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien perusteisiin ja tehneet ehdotukset saamelaisväestön, sen aseman ja kulttuurin huomioon ottamista tässä opetuksessa yleensäkin. Opetussuunnitelmauudistuksessa ei otettu kuitenkaan huomioon maan ainoan alkuperäiskansan saamelaisten olemassaoloa osana Suomen kulttuuria, historiaa, yhteiskuntaa, maantiedettä ja taidetta.

Saamelaiskäräjät lausui lukiokoulutuksen kehittämistyöryhmän muistiosta seuraavaa: Lukiolakimahdollistaa periaatteessa saamenkielisen opetuksen, mutta opetus ei toteudu niin kauan kuin ylioppilastuskinnossa ei ole mahdollista suorittaa muita kuin kielen koe saamen kielellä. Lukiokoulutuksen puutteena on myös se, ettei lukion opetussuunnitelman perusteissa ole oppiainekohtaisia mainintoja saamelaisten historiasta, kulttuurista, yhteiskunnallisesta asemasta eikä lukion tehtävästä tukea saamelaisoppilaiden alkuperäistä identiteettiä.

Käräjien mielestä lukion asemaa tulee vahvistaa yleissivistävänä oppilaitoksena. Saamelaisten kotiseutualueen lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten yhteistyötä tulisi tukea erityistoimin. Muualla suoritettavat opinnot tulisi lukea hyväksi myös Norjan ja Ruotsin saamelaislukioiden osalta.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa tulee oppiaineissa huomioida saamelaisväestö Suomen ja naapurimaiden alkuperäiskansana. Saamelaisten historia huomioitava osana Suomen ja Pohjoismaiden historiaa. Pohjoissaamen-,

inarinsaamen- ja koltansaamenkielisen opetuksen lisääntyessä ja matematiikan oppikirjojen uusimisen johdosta oppimateriaalitarpeet kasvoivat ja osa hankkeista keskeytyi vuoden aikana. Oppimateriaalimäärärahaan tulisi saada 100.000 euron tasokorotus.

Saamelaisten kotiseutualueen kunnat saavat valtiolta erillisrahoituksen saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen edellyttämien opettajien palkkaukseen. Valtioneuvosto muutti rahoitusperusteita vuoden lopussa Saamelaiskäräjien esittämällä tavalla, mikä helpottaa kuntia tämän opetuksen järjestämisessä. Kyseisessä opetuksessa olevien oppilaiden määrä laski 477 oppilaaseen, vaikka saamenkielinen opetus samanaikaisesti lisääntyi. Suurin syy laskeviin oppilaslukuihin on saamelaisten poismuutto saamelaisten kotiseutualueelta. Erillisrahoitus tulisi ulottaa myös saamelaisalueen ulkopuolelle.

f) Sosiaali- ja terveydenhuollossa on tapahtunut myönteistä kehitystä saamelaisia koskevilla asioissa. Saamelaiskäräjien tavoitteena on ollut täysimääräisen valtionavustuksen saaminen saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamiseen. Valtion talousarviossa hyväksyttiin saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi erillinen määräraha, joka vuonna 2002 oli 200.000 euroa. Määräraha on tarkoitettu maksettavaksi Saamelaiskäräjien kautta saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi. Lapin lääninhallitus toimii määrärahan valtionapuviranomaisena. Saamelaiskäräjät huolehti määrärahan jakamisesta kunnille.

Kertomusvuonna tuli voimaan laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001). Saamelaiskäräjät on toimijana Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksessa. Käräjien yhteydessä toimii osaamiskeskuksen suunnittelija, jonka tehtävänä on kehittää saamelaiskulttuuriin pohjautuvia saamenkielisiä hyvinvointitalveluita. Erityistä valtionapua maksetaan 1,5 prosenttia valtionavustuksen kokonaismäärästä Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuselle saamenkielisen väestön talvelutarpeiden huomioon ottamiseksi tarpeellisiin tehtäviin. Saamelaiskäräjillä on edustus osaamiskeskuksen ohjausryhmässä.

Kansaneläkelaitos on vuosittain järjestänyt saamenkielistä kuntoutusta Saamelaiskäräjien tekemän esityksen pohjalta. Lisäksi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hallitukseen on saatu Saamelaiskäräjien edustaja.

Saamelaisten edustajan lisäämistä kirkolliskokoukseen ja sitä koskevan kirkkolainsäädännön tarkistamista valmisteltiin kirkkohallituksen asettamassa työryhmässä, jonka tehtävänä on lisäksi selvittää kaksikielisten suomalais-saamelaisten seurakuntien oikeudellinen asema ja tehdä sitä koskevat kirkkolain muutosehdotukset sekä saamen kielen käytön kehittyminen ja nykytilanne saamelaisten kotiseutualueen seurakunnissa ja tehdä tarvittavat kehittämisehdotukset. Työryhmä ei ole saamelaisedustajan valintaa koskevan I osamietintönsä valmiiksi saatuaan kokoontunut kertaakaan, minkä vuoksi työryhmän työ on ollut ja on yhä vieläkin edellä mainittujen osatoimeksiantojen osalta pysähdyksissä.

Saamelaiskäräjät on esittänyt, että kolttasaamelaisille saataisiin oma edustaja ortodoksisen kirkkokunnan kirkolliskokoukseen.

2) Euroopan unionin rakennerahasto-ohjelmat

Rakennerahasto-ohjelmien uusi kausi alkoi vuoden 2000 alussa ja kestää vuoden 2006 loppuun. Saamen kieltä ja kulttuuria edistäviä hankkeita rahoitetaan Pohjois-Suomen tavoite 1-ohjelmasta.

Saamelaiskäräjillä on käynnissä kaksi EU-rahoitteista projektia. Toukokuussa 2001 aloitettu kolmivuotinen Saamelaisten kieli- ja kulttuurisiida projekti (ESR) ja joulukuussa 2001 käynnistetty Saamelaiskulttuurikeskus-hankkeen valmistelu- ja kehitysprojekti (EAKR), joka päättyi kertomusvuoden lopussa.

Interreg III A Pohjoinen rajaohjelma, joka on asetettu kaudeksi 2000-2006, on saamelaisten kannalta merkittävä ohjelma. Ohjelma muodostuu kolmesta osaohjelmasta; Pohjoiskalotti, Sapmi ja Kolarectic. Sapmi osaohjelma käsittää Pohjoiskalotin osaohjelman alueen lisäksi Kuolan niemimaan. osaohjelman

toimintalinjat ovat: 1. Saamelaisten yhteiskuntakehitys ja 2. Tiedonhankinta ja osaaminen. Saamelaiset hallinnoivat itsenäisesti omaa ohjelmaansa samaan tapaan kuin edelliselläkin ohjelmakaudella. Ohjelman toteuttamista varten on asetettu saamelainen hallintokomitea, johon käräjät on nimennyt kaksi edustajaa. Käräjät on lisäksi nimennyt yhden edustajan ohjelman toteutumista valvovaan seurantakomiteaan.

3) Esitys saamelaisasioista vastaavan virkamiehen ottamisesta oikeusministeriön palvelukseen ei ole toteutunut.

4) ILO:n alkuperäiskansasopimuksen ratifiointiin ja saamelaisten maa-, vesi- ja elinkeino-oikeuksien selvittämiseen liittyen oikeusministeriö asetti marraskuussa 2000 toimikunnan (nk. Pokan toimikunta), jonka tehtävänä on selvitysmies Pekka Vihervuoren syksyllä 1999 valmistuneen ehdotuksen toteuttamismahdollisuuksien arviointi ja ehdotusten tekeminen niistä valtionmaiden käyttöön liittyvistä vähimmäistoimenpiteistä, joiden toteutumisella ILO sopimus voidaan ratifioida. Toimikunta sai työnsä valmiiksi marraskuussa 2001. Sen ainoa ehdotus oli, että saamelaisten kotiseutualueelle asetetaan luonnonhoitoalueen johtokunta, jolla pyritään poistamaan ILO:n alkuperäiskansasopimuksen ratifiointiesteet.

5) Saamelaisten oikeudet maahan, veteen ja perinteisiin elinkeinoihin. Lainsäädännöstämme puuttuvat säännökset saamelaisten valtionmaahan kohdistuvasta omistusoikeudesta tai käyttöoikeudesta niin varallisuus oikeudelliselta perustalta kuin alkuperäiskansana. Sisäasianministeriön Saamelaisvaltuuskunnalle vuonna 1993 antaman tehtävän mukaisesti, josta hallitus ilmoitti 17.4.1996 kirjeellään perustuslakivaliokunnalle. Saamelaiskäräjiltä valmistui kertomusvuonna asiakirja "Maanomistustyöryhmän selvitys saamelaisten kotiseutualueen maakysymyksessä. I osamietintö: valtion metsämaa, suojelualueet

ja yleiset vesialueet". Asiakirjan mukaan valtionmaat ovat nykyisin muodollisesti kiinteistöjä ja valtion omistusoikeusyksiköitä vuonna 1976 annetun jakolain muutoksen (984/1976) johdosta. Ennen lainmuutosta valtionmailla ei ollut yhtään

kiinteistön aineellista tunnusmerkkiä kuten omat rajat, lainhuudatus ja rekisterimerkintä, joten ne eivät olisi edes voineet olla omistusoikeuden kohteina.

Lainmuutos on erehdys, jolla suunnaton maaomaisuus on ilman julki tuotuja oikeudellisia perusteita ja ilman perustuslain myötävaikutusta siirretty aikaisemmilta omistajiltaan valtion muodolliseen omistukseen ja merkitty myöhemmin kansalaisten omaisuudensuojaa loukaten toimistotyönä kiinteistörekisteriin. Valtionmaata koskevassa kysymyksessä maa- ja metsätalousministeriön virkamiehet eivät ole asiakirjan mukaan toimineet edes vilpittömässä mielessä.

Saamelaisoimikunnan mietintöön (KM 2001:14) sisältyvän ehdotuksen perustalta oikeusministeriö pani kertomusvuonna tilaustutkimuksena vireille "Oikeudellishistoriallisen tutkimuksen koskien entisen Kemin ja Tornion lappien alueen asutus- ja väestöhistoriaa, maankäyttöä ja maanomistusoloja." Tutkimustehtävä on erilainen kuin saamelaisoimikunnan ehdottama, tutkimusryhmästä puuttuvat korkeimman akateemisen opinnäytteen suorittaneet henkilöt ja tutkimuksessa voi jäädä selvittämättä, millä nimenomaisella toimenpiteellä ja milloin saamelaisten aikaisemmin omistamat alueet olisivat siirtyneet valtion omistukseen.

Edellä (2.2) mainitussa yhteydessä Euroopan ministerikomitea totesi päätelmissään, että myös maanomistusoikeuteen liittyvien kysymysten ratkaisun viivästyminen on aiheuttanut ristiriitoja. Neuvoa-antava komitea totesi kommentteissaan viitaten poronhoidon, kalastuksen ja metsästyksen tärkeyteen saamelaisille, että saamelaisalueen maaomikeuskysymyksellä on erittäin suuri merkitys saamelaiskulttuurin suojelemiselle ja saamelaisten identiteetille alkuperäiskansana. Neuvoa-antava komitea suositteli, että Suomi ratkaisee maaomikeuskiistan mahdollisimman joutuisasti tavalla, joka edesauttaa saamelaisten kulttuurin suojelemista puuttumatta ei-saamelaisen väestön oikeuksiin.

Saamelaiskäräjät on esittänyt, että saamelaisten kotiseutualueen poronhoito säädetään poronhoitolain muutoksin saamelaisväestön erityisesti oikeudeksi

puuttumatta alueen muun väestön poronhoitoon liittyviin oikeuksiin perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti (PeVL /1993 vp).

Kertomusvuonna saamelaistoimikunnan mietinnön perustalta laadittu oikeusministeriön luonnos hallituksen esitykseksi pyrki poistamaan ILO:n alkuperäiskansasopimuksen ratifioinnin esteet hallinnollisella ratkaisulla. Lailla esitettiin perustettavaksi saamelaisten kotiseutualueen luonnonhoitoalueen neuvottelukunta, joka olisi hallinnoinut alueen valtionmaita eräissä suhteissa. Saamelaiskäräjät hylkäsi ratkaisun ILO:n alkuperäiskansasopimuksen vastaisena, koska neuvottelukunnassa olisi ollut muiden tahojen kuin saamelaisedustajien enemmistö.

Maa- ja metsätalousministeriö, jonka hallinnonalalle saamelaiselinkeinoja ja saamelaisten maahan kohdistuvia oikeuksia koskevat asiat kuuluvat, ei pidä saamelaisia alkuperäiskansana, eikä kansansa ylipäätään, vaan lainsäädännöstä huolimatta katsoo, että jako saamelaisiin ja suomalaisiin on keinotekoinen.

Saamelaiskäräjät on esittänyt oikeusministeriölle lainsäädäntömuutoksiksi seuraavaa:

- kiinteistörekisterilain 2 §:ää muutetaan siten, että valtion metsämaat, erilaiset suojelualueet sekä yleiset vesialueet merkitään kiinteistörekisteriin muina alueina
- saamelaisten kotiseutualueen valtionmaita koskeva tuottovelvoite poistetaan lainsäädännöstä
- saamelaiskulttuurin aseman turvaamista koskeva metsähallitusasetuksen säännös (11.2 §) siirretään metsähallitusta koskevaan lakiin.

Saamelaiskäräjien asettama maanomistustyöryhmä jatkaa työtään tarkoituksenaan valmistaa sellaiset lainsäädännölliset, hallinnolliset ja rahoituskelliset muutokset, jotka poistaisivat ILO:n alkuperäiskansasopimuksen 169 ratifioinnin esteet. Käräjät on esittänyt, että oikeusministeriö varaisi riittävän määrärahan maanomistustyöryhmän työn loppuunsaattamiseksi. Maanomistustyöryhmän I osamietintö ilmestyi kirjana vuoden 2003 puolella.

Käräjät esitti ulkoasiainministeriölle, että Tenojoen kalastussopimusta ei tule uusia ennen kuin Suomi on ratifioinut ILO:n alkuperäiskansasopimuksen. Tämänhetkisten tietojen mukaan kalastussopimuksen uusimista koskevat neuvottelut ovat pysähdyksissä.

6) Pohjoismaiset saamelaiskäräjät allekirjoittivat helmikuussa 1997 kaksi merkittävää **yhteistyösopimusta**, joista toinen koskee poliittista yhteistyötä ja toinen saamen kieliyhteistyötä. Poliittista yhteistyötä koskevan sopimuksen mukaan Suomen, Norjan ja Ruotsin saamelaiskäräjien on määrä asettaa 21-jäseninen Saamelaisten Parlamentaarinen Neuvosto, johon kunkin maan Saamelaiskäräjien tulisi nimetä seitsemän edustajaa. Neuvoston avuksi tulisi asettaa yhteinen sihteeristö, joka huolehtisi yhteistyön käytännön hoitamisesta.

Saamen kielen huoltoa koskevalla yhteistyösopimuksellaan Saamelaiskäräjät ottivat vastuulleen pohjoismaisen saamen kieliyhteistyön järjestämisen, jota varten asetetaan yhteinen saamen kielen lautakunta ja sihteeristö. Tämä yhteinen saamen kielen lautakunta kokoontui syyskuussa 1999 ensimmäiseen kokoukseensa. Lautakunnan asioita valmistelee sihteeristö, jossa on tällä hetkellä hallinnollisen johtajan virka.

Pohjoismaiset saamelaiskäräjät ovat harjoittaneet yhteistyötä myös saamelaisia koskevan Interreg II -ohjelman toteuttamisessa ja uuden IIIA -ohjelman valmistelussa sekä Barentsin alueen toiminnassa. Lisäksi käräjien puheenjohtajat ovat pitäneet yhteisiä kokouksia.

7) Saamelaisten täysjäsenyys Pohjoismaiden Neuvostossa ei ole toteutunut.

8) Kansainvälisissä yhteyksissä lähinnä käräjien puheenjohtaja on edustanut saamelaisia ja Saamelaiskäräjiä. Käräjien nimeämät edustajat ovat edustaneet alkuperäiskansoja Barentsin alueneuvostossa, aluekomiteassa ja alkuperäiskansatyöryhmässä. Lisäksi käräjät on osallistunut myös EBLUL:n toimintaan ja Arktisen alueen yhteistyöhön.

9) Käräjät on pyrkinyt käytettävissä olevien voimavarojensa puitteissa tehostamaan **viestintää ja tiedottamista**.

Kokoustiedottamista on hoidettu muun muassa lähettämällä hallituksen ja käräjien kokousten asiakirjat etukäteen lehdistölle. Lautakuntien sihteerit ja puheenjohtajat ovat hoitaneet omaa toimialaansa koskevaa tiedottamista. Erillisiä lehdistötiedotteita on valmistettu suomen- ja saamenkielillä tarpeen mukaan.

10) Sihteeristön henkilöstöresursseja on vahvistettu määräaikaisilla työntekijöillä. Henkilöstön toimenkuvia ja tehtävien jakoa sekä virkarakennetta koskevaa uudelleenarviointia on jatkettu ja henkilöstöresursseja on pyritty suuntaamaan keskeisimpien tehtävien hoitamiseen. Henkilöstön koulutusta on lisätty. Lisäksi on aloitettu esimiehen ja työntekijöiden väliset kahdenkeskiset kehittämisseskustelut. Tähän liittyen henkilöstön virkistäytymiseen ja työssä jaksamiseen on panostettu aiempaa enemmän.

11) Saamelaiskäräjät on jatkanut nk. **saamelaiskulttuurikeskuksen** suunnittelua. Valmistelu- ja kehitysprojektin tarkoituksena on saada tarvittavat kirjalliset sopimukset ja päätökset tehtyä, rakennuspaikka valittua ja sisältöä kehitettyä siihen vaiheeseen, että varsinaisen rakennusinvestoinnin rahoitushakemukset voidaan tehdä ja arkkitehtisuunnitteluun on riittävät pohjatiedot olemassa. Tarkoitus on myös hakea yhteistyötahoja rakennushankkeen pilottiteemojen osalta, joita ovat mm. tietotekniikan sovellutukset palveluissa sekä puu- ja arktinen rakentaminen.

Kulttuurikeskukseen on kaavailtu toimitilat muun muassa Saamelaiskäräjille sekä saamelaiskulttuurin ja –elinkeinojen eri toimintoja varten. Kulttuurikeskuksen tavoitteena on parantaa Suomen saamelaisten mahdollisuuksia vaalia, ylläpitää ja kehittää kieltään, kulttuuriaan ja elämänmuotoaan omista lähtökohdistaan sekä toimia keskitetysti ja tehokkaasti sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Lisäksi tavoitteena on parantaa yleisesti mahdollisuuksia saada tietoa saamelaisista, heidän kulttuuristaan ja asemastaan alkuperäiskansana.

Saamelaiskäräjät päätti kertomusvuoden toukokuussa, että saamelaiskulttuurikeskus sijoitetaan Inarin kirkonkylään. Lisäksi käräjät päätti

selvittää mahdollisuutta perustaa toimipiste Utsjoelle, mahdollisesti entisiin postin tiloihin.

Vuoden 2002 talousarvion käsittelyn yhteydessä valtionvarainvaliokunta katsoi, että oikeusministeriön tulee seurata saamelaiskulttuurikeskuksen hankeselvityksen valmistumista ja antaa tukea toteuttamisvaihtoehtojen, esimerkiksi EU-tukien kartoittamisessa. Saamelaiskäräjät ja Lapin liitto yhdessä laativat kertomusvuonna valtiovarainvaliokunnan tarkoittaman selvityksen, jonka mukaan saamelaiskulttuurikeskus tulisi rahoittaa suunnittelun, rakentamisen ja kalustamisen osalta valtion talousarviovaroin. Hallitus totesi iltakoulussaan 22.5.2002, että saamelaiskulttuurikeskuksen rahoitusmahdollisuudet ja toteuttamisaikataulu vaativat vielä tarkennetun hankeselvityksen valmistumista. Tällainen hankeselvitys on kertomusvuonna laadittu ja toimitettu oikeusministeriölle. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että hankkeen suunnittelun käynnistämisen edellyttämä rahoitus tulee turvata (VaVM 40/2002 vp s. 88).

Saamelaiskäräjät on esittänyt, että saamelaiskulttuurikeskus toteutettaisiin kansallisena erityishankkeena ja että hankkeen suunnittelua varten osoitetaan määräraha vuoden 2003 lisätalousarviossa.

12) Saamenkielisten oppimateriaalien valmistamista koskevia **projekteja on toteutettu oppimateriaalisuunnitelmien mukaisesti.**

Käräjät on lisäksi toteuttanut kertomusvuonna kaksi EU-rahoitteista projektia, Saamelaiskulttuurikeskushankkeen valmistelu- ja kehitysprojektin, joka päättyi kertomusvuoden lopussa (EAKR. ks. edellä) ja Saamelaisten kieli- ja kulttuurisiida -projektia (ESR).

Saamelaisten kieli- ja kulttuurisiida -projekti on kolmevuotinen Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja Lapin lääninhallituksen tukema saamen kielen ja saamelaiskulttuurin elvyttämishanke. Kulttuurisiida -projektin tavoitteena on vahvistaa saamelaisperheiden yhteyttä omaan kieleensä ja kulttuuriinsa, tukea

saamelaisvanhempia ja koko saamelaisyhteisöä saamen kielen käyttämisessä jokapäiväisenä arkikielenä niin kotona kuin muuallakin. Projektissa paneudutaan perinteisen saamelaiskulttuurin eri muotoihin ja toiminta on saamenkielistä. Tavoitteena on saada sitoutettua perheen lisäksi myös koko suku saamen kielen ja kulttuurin edistämiseen ja kehittämiseen.

Kulttuurisiida –projektissa on perustettu kuusi (6) kieli- ja kulttuurisiidaa eri puolille saamelaisaluetta; Enontekiölle, Inariin, Utsjoelle ja Vuotsoon pohjoissaamenkieliset siidat, Sevettijärvelle koltansaamenkielinen ja Ivaloon inarinsaamenkielinen siida. Projekti käynnistettiin toukokuussa 2001 ja sen on määrä päättyä helmikuussa 2004.

13) Tutkimustoiminnan edistämiseen käräjien resurssit eivät ole riittäneet.

14) Saamelaiskäräjät on kehittänyt vaalijärjestelmänsä muun muassa päivittämällä vaaliluetteloa siinä olevien henkilöiden kaikkien tietojen osalta. Lisäksi valmistettiin ja kehitettiin vaaleja koskevaa tilastointia.

Käräjät on myös käynyt läpi vaalien toimittamiseen liittyvät epäkohdat mukaan lukien käräjälain vaaleja koskevat säännökset.

Vuoden 2003 vaalien valmistelu aloitettiin kertomusvuoden kesällä. Sitä varten käräjien kokous nimesi viisihenkisen vaalilautakunnan, joka puolestaan asetti sihteeristön käytännön valmistelutyötä varten.

Eduskunta hyväksyi kertomusvuoden lopussa saamelaiskäräjälain muutoksen (1279/02), jolla täsmennettiin ja kehitettiin käräjävaalien toimittamiseen liittyviä säännöksiä.

15) Saamelaiset ja Euroopan unioni

Saamelaisten asema on vielä järjestämättä poronhoitolaissa. Poronhoito on Suomen EU-liitynnässä luettu maatalouden osaksi. Poronhoidon EU-työryhmä, jonka tuli selvittää Suomen EU-liitynnän vaikutuksia poronhoidolle vuoden 1996

loppuun mennessä, jätti työnsä kesken. Poronhoitolain lähtökohdista myös saamelaisten kotiseutualueen poronhoitoa kohdellaan EU-rahoituksessa kiinteän maatilanyhteydessä harjoitettavana maatilatalouden sivuelinkeinona, vaikka porosaamelaisten poronhoito perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen ja paimentolaisuuteen. Saamelaisalueen poronhoidon rahoitukseen liitetään saamelaiskäräjien tahdon vastaisesti tilan hallintaan, porojen määrään ja poronhoitajan ikään kohdistuvia vaatimuksia, jotka ovat ristiriidassa sekä saamelaisten perusoikeuksien toteutumisen että Suomen EU-liitännäsojimuksen saamelaisia koskevan pöytäkirjan n:o 3 tavoitteiden kanssa. Tilanne tulisi korjata kiireesti saattamalla eduskunnan käsiteltäväksi poronhoitolainsäädäntöä koskevat muutosehdotukset ja samassa yhteydessä ehdotukset porotalouslainsäädännön ja porotalouden rahoitusta koskevaa lainsäädännön muutoksiksi saamelaisten kotiseutualueella.

Saamelaisia erityisesti koskeva uusi lainsäädäntö

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kertomusvuonna

a) tulivat voimaan seuraavat säädökset:

1) Valtioneuvoston asetus sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1411/2001)

b) hyväksyttiin seuraavat säädökset:

1) Alueiden kehittämlaki (602/2002)

2) Laki saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta (1279/2002)

2.3. Lausunnot

- 1) Maakuntakaavoitusta koskevista opasluonnoksista (liite 1),
- 2) Kehittämishankkeesta Poron ravitseminen ja poronhoidon kannattavuus (liite 2),
- 3) Koulutuksen lainsäädännön uudistamisen vaikutuksista ja lainsäädännössä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta (liite 3),
- 4) Tornionjokityöryhmän loppuraportista (liite 4),
- 5) Valtion museotoimen hallinnon kehittämisestä ja uudelleenjärjestelyistä (liite 5),
- 6) Inarinjärven Ukonsaaren esittäminen maailman perintöluettelon kohteeksi (liite 6),
- 7) Hallituksen esityksestä 243/2001 vp laeiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain 58 §:n sekä kolttalain 68 §:n muuttamisesta (eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle) (liite 7),
- 8) Hallituksen esityksestä 213/2001 vp laiksi kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain 1 §:n muuttamisesta (eduskunnan sivistysvaliokunnalle) (liite 8),
- 9) Luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain muuttamisesta (liite 9),
- 10) Hallituksen esityksestä 246/2001 vp laiksi maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta (eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle) (liite 10),

- 11) Luonnoksesta hallituksen esitykseksi alueiden kehittämistä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (liite 11),
- 12) Hallituksen esityksestä 248/2001 vp laiksi seutuyhteistyökokeilusta (eduskunnan hallintovaliokunnalle) (liite 12),
- 13) Vätsärin erämaan hoito- ja käyttösuunnitelmasta (ympäristöministeriölle) (liite 13),
- 14) Saamelaistoimikunnan mietinnöstä (KM 2001:14) (liite 14),
- 15) Kaavojen toteuttamistoimikunnan mietinnöstä (liite 15),
- 16) Metsäsertifointikriteeristä nro 36 (liite 16),
- 17) Valtioneuvoston selonteosta 2/2002 vp uusien koululakien vaikutuksista ja laeissa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta (eduskunnan sivistysvaliokunnalle) (liite 17),
- 18) Lapin maakuntasuunnitelmaluonnoksesta (liite 18),
- 19) Utsjoen kirkkotupien luovuttamisesta (liite 19),
- 20) Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämisohjelmasta (liite 20),
- 21) Hallituksen esityksestä 55/2002 vp alueiden kehittämislaiksi (eduskunnan hallintovaliokunnalle) (liite 21),
- 22) Sirkku Materon tutkimusmääräraahahakemuksesta (liite 22),
- 23) Lukiokoulutuksen kehittämistyöryhmän muistiosta (liite 23),
- 24) SámiSoster ry:n hankesuunnitelmista (liite 24),

- 25) Alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan täytäntöönpanosta; Suomen toisen määräaikaisraportin laatiminen (liite 25),
- 26) Luonnoksesta laiksi saamelaisten kotiseutualueen luonnonhoitoalueen neuvottelukunnasta ja laiksi Metsähallituksesta annetun lain muuttamisesta (liite 26),
- 27) Hallituksen esityksestä laiksi metsästyslain muuttamisesta (HE 68/2002 vp) (eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle) (liite 27),
- 28) Saamenkielen käyttömahdollisuuksista tietokoneissa (liite 28),
- 29) Lapin maakuntasuunnitelmaehdotuksesta (liite 29),
- 30) Hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodeksi 2003 oikeusministeriön pääluokan momentin 25.01.51 osalta (HE 132/2002 vp) (eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja tarkastusjaostolle) (liite 30),
- 31) Hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodeksi 2003 opetusministeriön pääluokan momentin 29.07.21 osalta (HE 132/2002 vp) (eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle) (liite 31),
- 32) Hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodeksi 2003 opetusministeriön pääluokan momentin 29.90.50 osalta (HE 132/2002 vp) (eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle) (liite 32),
- 33) Kiilopää-Kakslauttanen alueen yleiskaavan valmisteluvaiheesta (liite 33),
- 34) Hallituksen esityksestä uudeksi kielilaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 92/2002 vp) (eduskunnan hallintovaliokunnalle) (liite 34),
- 35) Enontekiön kunnan moottorikelkkailureittien reittisuunnitelmasta (liite 35),

36) Hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodeksi 2003 sosiaali- ja terveysministeriön pääluokan momentin 33.32.36 osalta (HE 132/2002 vp) (eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sosiaali- ja työjaostolle) (liite 36),

38) Hallituksen esityksestä laiksi saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta (HE 234/2002 vp) (eduskunnan perustuslakivaliokunnalle) (liite 37),

39) Hallituksen esityksestä laiksi kalastuslain 11 §:n muuttamisesta (HE 105/2002) (eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle) (liite 38),

40) Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden soveltamisesta kaavoituksessa (liite 39) sekä

41) YK:n kestävän kehityksen huippukokouksen päätösten toteuttaminen (liite 40).

2.4. Esitykset/aloitteet

1) Tuotantosopimuksen tekemisestä saamenkielisen oppimateriaalien tuottamiseen varatun määrärahan käyttämiseen liittyvistä järjestelyistä, tavoitteista ja tuotettavista materiaaleista vuonna 2002 (liite 41),

2) Saamelaisten perustuslaillisen aseman huomioon ottamisesta Tenojoen ja Näätämojoen sopimusneuvotteluissa (liite 42),

3) Poronhoitotyötä tekevän poromiehen aseenkuljetusoikeudesta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa (liite 43),

4) Saamelaiskulttuurikeskushankkeen suunnittelumäärärahasta vuodeksi 2003 (liite 44),

5) Lisämäärärahasta saamenkielisten oppimateriaalien tuottamista varten valtion vuoden 2002 I lisätalousarvioon (liite 45),

- 6) Saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi osoitettavasta määräraahasta vuodeksi 2003 (liite 46),
- 7) Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain 1 §:n ja osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n ja 4 §:n 1 momentin muuttamiseksi (liite 47),
- 8) Saamelaiskäräjien maanomistustyöryhmän I osamietinnön johdosta (oikeusministeriölle) (liite 48),
- 9) Kolttasaamelaisten edustajan saamiseksi ortodoksisen kirkkokunnan kirkolliskokoukseen (liite 49),
- 10) Ehdotus toimenpidekokonaisuudeksi; saamelaislasten kulttuuripoliittinen ohjelma (liite 50) sekä
- 11) Saamelaisasioiden huomioonottamiseksi hallitusohjelmassa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toteuttamisohjelmassa ja sosiaalihuollon kehittämisohjelmassa (liite 51).

2.5. Kannanotot ja muistiot sekä muut vastaavat

- 1) Utsjoen Sulaojan laatuvesihankkeesta (kannanotto) (liite 52),
- 2) Saamelaiskäräjien kertomus valtioneuvostolle vuodelta 2001 (liite 53),
- 3) Saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi osoitetun määrärahan käyttösuunnitelma vuodeksi 2002 (liite 54),
- 4) Ajankohtaisista saamelaisasioista hallituksen iltakoulua varten (muistiot) (liitteet 55 ja 56),
- 5) Poromäärien osakaskohtaisesta kiintiöinnistä (kannanotto) (liite 57),

- 6) Selvitys saamelaisen kulttuurimäärärahan käytöstä vuonna 2001 (liite 58),
- 7) Selvitys saamelaisen oppimateriaalimäärärahan käytöstä vuonna 2001 (liite 59),
- 8) Lakimiessihteerin katsaus saamelaisia koskevien lainsäädäntöhankkeiden etenemiseen vuonna 2001 (liite 60),
- 10) Valtion vuoden 2003 talousarvioon liittyvistä asioista (muistio kansanedustajille Matti Huutolalle ja Hannes Manniselle) (liite 61) sekä
- 12) Lapin matkailustrategia 2003-2006, tekstiehdotus saamelaisten kotiseutualueen matkailusta ja saamelaismatkailusta (liite 62).

2.6. Muut

- 1) Saamelaiskulttuurikeskushankkeen toiminta- ja laatuprojekti Searran hankehakemus (liite 63) ja
- 2) Saamelaiskulttuurikeskushankkeen tarkennettu hankeselvitys (liite 64).

2.7. Sidosryhmätoiminta

2.7.1. Pysyväisluonteinen

Saamelaiskäräjät nimesi edustajansa seuraaviin pysyväisluonteiseen toimielimiin:

- 1) Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen yhteydessä toimivaan poronhoitajien neuvottelukuntaan toimikaudeksi 2002-2004

Ristenrauna Magga varsinaiseksi jäseneksi ja Ilmari Tapiola
varajäseneksi

- 2) Perusopetuksen vuosiluokkien 3-9 opetussuunnitelman perusteita
valmistelevaan projektiin liittyvän ”Saamen kieli –työryhmään” (esitys)

Pohjoissaame:

Outi Länsman puheenjohtajaksi (varalle Arja Somby-Rahko)
Elna Magga (Taina Syväjärvi)
Kaaren Kittu (Toivo West)
Marjaana Aikio (Inga Guttorm)
Kari Torikka

Inarinsaame:

Matti Morottaja (varalle Petra Kuuva)

Koltansaame:

Seija Sivertsen (varalle Katri Fofanoff)

- 3) Saamelaisten kirkkopäiviä 2004 valmistelevaan kirkkopäiväkomiteaan

Väinö Guttorm

- 4) Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen neuvottelukuntaan

Ristenrauna Magga varsinaiseksi jäseneksi ja Veikko Guttorm
varajäseneksi

- 5) Käsintehtyä Tosilapista –projektin ohjausryhmään

Minna Mäkitalo

6) Pohjois-Lapin maakuntakaavan ohjausryhmään

Hannu Magga

7) Siidan ja Inarin talvimatkailun kehittämisprojektin ohjausryhmään

Kari Torikka

8) Saamelaisten kirkkopäivien 2004 ohjelmakomiteaan

Jouni Ilmari Jomppanen ja Anni-Marja Valkeapää

9) Metsäsertifioinnin Standardityöryhmään

Pekka Aikio

10) Metsähallituksen Ylä-Lapin luonnonhoitoalueen kuntakohtaisiin neuvottelukuntiin toimikaudeksi 2002-2004

Enontekiö: Oula Jp Magga ja Nils-Henrik Valkeapää ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen Minna Mäkitalo ja Klemetti Näkkäljärvi

Inari: Oula Sara ja Väinö Seurujärvi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen Heikki Paltto ja Jouni Angeli sekä lisäksi Hannu Magga Vuotsosta ja Sakari Äärelä hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen

Utsjoki: Veikko Guttorm ja Jorma Harlin ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen Vieno Länsman ja Merja Nillukka

11) Poronhoito ja muuttuva ympäristö –tutkimushankkeen ohjausryhmään

Klemetti Näkkäljärvi varsinaiseksi edustajaksi ja Ilmari Tapiola varaedustajaksi

12) Vuotson kappelihankkeen neuvottelukuntaan

Inkermarja Hetta varsinaiseksi edustajaksi ja Osmo Hirvasvuopio
varaedustajaksi

13) Mátkkis – Matkaillen Utsjoella kehittämishankkeen ohjausryhmään

Ilmari Tapiola

14) Pohjoisen tutkimuksen neuvottelukuntaan seuraavaksi 3-vuotiskaudeksi
(1.10.2002-30.9.2005)

Pekka Aikio

15) Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen johtoryhmään

Antti Aikio varsinaiseksi edustajaksi ja Anne Nuorgam
varaedustajaksi

16) Käsintehtynä TosiLapista –projektin ohjausryhmään (Minna Mäkitalon tilalle)

Klemetti Näkkäljärvi

17) Porosta elämystuote –hankkeen ohjausryhmään

Osmo Hirvasvuopio

18) Paliskuntain yhdistyksen hallitukseen toimikaudeksi 2003-2005

Ilmari Tapiola

19) Nuorisokeskus Inarin kannatusyhdistyksen hallitukseen vuodeksi 2003

Kari Torikka varsinaiseksi jäseneksi ja Minna Mäkitalo varajäseneksi

20) Kirjastoapurahalautakuntaan vuosille 2003-2005 (esitys) neljä ehdokasta seuraavassa järjestyksessä:

Jouni Jomppanen, poromies/autoilija, Pauliina Feodoroff, ohjaaja,
Hans Morottaja, laitospäällikö, eläkeläinen ja Leena Saijets, poromies.

2.7.2. Kertaluonteinen

Saamelaiskäräjien edustajat osallistuivat seuraaviin tilaisuuksiin:

- 1) Metsätalospäivät Levillä 25.1. (Pekka Aikio),
- 2) Pohjoismaisten saamelaiskäräjien presidenttien kokous Tromssassa 30.-31.1. (Pekka Aikio ja Heikki J. Hyvärinen),
- 3) Seminaari Suomen saamat suositukset ja kommentit Euroopan neuvoston vähemmistösovimusten valvontaelimiltä, Helsingissä 1.2. (Marjut Aikio),
- 4) Venäjän alkuperäiskansojen tiedotuskeskuksen toimitusjohtaja Arat Haidypin tapaaminen, Inarissa 6.2. (Pekka Aikio),
- 5) Pääjohtaja Jukka Sarjalan, maakuntajohtaja Esko Lotvosen ja kansanedustaja Hannes Mannisen tapaaminen, Inarissa 6.2. (Jouni Ilmari Jomppanen, Juha Guttorm, Ulla Aikio-Puoskari ja Lasse Porsanger),
- 6) Saamelaiskäräjien ja Inarin kunnan väliset neuvottelut ajankohtaisista yhteistyökysymyksistä, Ivalossa 11.2. (Pekka Aikio, Pekka Fofonoff, Juha Guttorm, Pia Vieltojärvi, Lasse Porsanger ja Kari Torikka),
- 7) Saamelaiskäräjien ja Kansaneläkelaitoksen Ivalon toimiston väliset neuvottelut ajankohtaisista yhteistyökysymyksistä, Inarissa 12.2. (Ristenrauna Magga, Juha Guttorm ja Anne Näkkäläjärvi),

- 8) Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kuulemistilaisuus hallituksen esityksestä 243/2001 vp laeiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain 58 §:n sekä kolttalain 68 §:n muuttamisesta, Eduskunnassa 15.2. (Pekka Aikio),
- 9) Uuden saamen kielilakiesityksen luovutustilaisuus oikeusministeriössä Helsingissä 20.2. (Irja Seurujärvi-Kari, Jouni Mosnikoff ja Ellen Näkkäläjärvi),
- 10) Syrjintä työelämässä, SEIS-projektin alueseminaari 20.2. Rovaniemellä (Pekka Aikio ja Anne Näkkäläjärvi),
- 11) Neuvottelut saamelaisalueen kuntien sosiaali- ja terveystoimen edustajien kanssa saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi valtion vuoden 2002 talousarviossa osoitetun määrärahan käytöstä, Inarissa 21.2. (Ristenrauna Magga, Juha Guttorm ja Anne Näkkäläjärvi),
- 12) Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kuulemistilaisuus hallituksen esityksestä 246/2001 vp laiksi maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta, Eduskunnassa 28.2. (Pekka Aikio),
- 13) Saamelaisten itsemääräämisoikeutta alkuperäiskansana koskeva konferenssi Tromssassa 28.2.-1.3. (Pekka Aikio),
- 14) Maaherra Hannele Pokan ja hänen seurueensa (Helena Alhosaari, Päivi Kaikkonen, Seija Kähkönen ja Marjatta Huhtala) vierailu Saamelaiskäräjillä Inarissa 28.2. (Pekka Fofonoff, Juha Guttorm, Lasse Porsanger ja Pia Vieltojärvi),
- 15) FIBLULn vuosikokous Helsingissä 11.3. (Irja Seurujärvi-Kari, Erkki Lumisalmi ja Hans Morottaja),
- 16) Oulun hiippakunnan piispa Samuel Salmen ja lääninrovasti Jouko Lepistön vierailu Saamelaiskäräjillä Inarissa 22.3. (Jouni Ilmari Jomppanen ja Juha Guttorm),

- 17) Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnon edustajien työseminaari, Rovaniemen Pohtimolammella 5.4. (Juha Guttorm ja Anne Näkkäljäjärvi),
- 18) Perustuslain seurantatyöryhmän kuulemistilaisuus oikeusministeriössä Helsingissä 10.4. (Pekka Aikio),
- 19) Neuvottelut oikeusministeriön virkamiesten osastopäällikkö Risto Jallin, suunnittelupäällikkö Harri Mäkisen ja hallitusneuvos Mirja Kurkisen kanssa ajankohtaisista saamelaiskäräjien asioista, Inarissa 16.4. (Pekka Aikio, Juha Guttorm ja Lasse Porsanger),
- 20) Eduskunnan sivistysvaliokunnan kuulemistilaisuus valtioneuvoston selonteosta (VNS 2/2002 vp) uusien koululakien vaikutuksista ja laeissa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, Eduskunnassa 3.5. (Ulla Aikio-Puoskari),
- 21) Kansanedustaja Kimmo Kiljusen tapaaminen ja keskustelua ajankohtaista saamelaisasioista, Inarissa 5.5. (Ristenrauna Magga, Juha Guttorm ja Lasse Porsanger),
- 22) YK:n alkuperäiskansojen pysyvän foorumin ensimmäinen istunto New Yorkissa 13.-24.5.2002 (Outi Länsman ja Inker-Anni Sara 20.-24.5.02),
- 23) Suomen hallituksen iltakoulu, valtioneuvoston juhlahuoneistossa 22.5. (Pekka Aikio ja Heikki J. Hyvärinen),
- 24) Valiokuntaneuvos Pentti Arajärven, RAYn toimitusjohtaja Markku Ruohosen, sosiaali- ja terveysministeriön ylivohtaja Arto V. Klemolan sekä Lapin lääninhallituksen lääninsosiaalitarastaja Risto Harpelan tapaaminen 1.-3.7. Utsjoella (Pekka Aikio ja Juha Guttorm),
- 25) Arkkipiispa Jukka Paarman vierailu Inarissa ja Utsjoella 9.-11.8. (Pekka Aikio, Jouni Ilmari Jomppanen ja Juha Guttorm),

- 26) Saamenkielisten jumalanpalveluskirjojen käyttöönottojuhla Ivalon kirkossa 11.8. (Pekka Aikio, Jouni Ilmari Jomppanen ja Juha Guttorm),
- 27) Vähemmistövaltuutettu Mikko Puumalaisen tapaaminen Inarissa 22.8.2002 (Pekka Aikio, Ristenrauna Magga, Heikki J. Hyvärinen ja Siiri Jomppanen),
- 28) Neuvottelut maa- ja metsätalousministeriön edustajien kanssa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja kolttalain muuttamisesta, Rovaniemellä 27.8. (Ristenrauna Magga, Heikki J. Hyvärinen ja Siiri Jomppanen),
- 29) YK:n kestävän kehityksen huippukokous (WSSD) 28.8.-4.9.2002 Johannesburgissa, Etelä-Afrikassa (Irja Seurujärvi-Kari),
- 30) Neuvottelut Lapin liiton edustajien Esko Lotvosen, Ossi Revon ja Maiju Hyryn kanssa Lapin maakuntaohjelman saamelaiskulttuuriosan valmistelun aloittamisesta, Inarissa 11.9. (Pekka Aikio, Ristenrauna Magga ja Juha Guttorm),
- 31) Venäjän kansallisuusasiain ministeri Validimir Jurjevitsh Zorinin ja hänen seurueensa tapaaminen, Inarissa 17.9. (Pekka Aikio, Jouni Ilmari Jomppanen ja Juha Guttorm),
- 32) Pohjoinen ihminen ja luonnonvarat –seminaari, Inarissa 17.9. (Pekka Aikio, Jouni Ilmari Jomppanen ja Juha Guttorm),
- 33) Kansanedustaja Hannes Mannisen, kansanedustaja Matti Huutolan ja maakuntajohtaja Esko Lotvosen tapaaminen, Inarissa 17.9. (Pekka Aikio ja Juha Guttorm),
- 34) Oulun hiippakunnan piispa Samuel Salmen tapaaminen, Inarissa 19.9. (Pekka Aikio, Jouni Ilmari Jomppanen ja Juha Guttorm),
- 35) Yleisradion johtaja Seppo Härkösen ja hänen seurueensa tapaaminen, Inarissa 19.9. (Pekka Aikio),

- 36) Inarin koululaitoksen 100-vuotisjuhla, Inarissa 28.9. (Pekka Aikio ja Erkki Lumisalmi),
- 37) ”Näkökulmia valtaan ja demokratiaan” –seminaari, Tromssassa 3.-4.10. (Pekka Aikio, Irja Seurujärvi-Kari ja Heikki J. Hyvärinen),
- 38) Valtakunnallisen sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunnan kuulemistilaisuus, Helsingissä 7.10. (Ristenrauna Magga),
- 39) Arktisen neuvoston ulkoministerikokous, Saariselällä 9.-10.10. (Pekka Aikio, Pekka Fofonoff ja Inker-Anni Sara),
- 40) Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja tarkastusjaoston kuulemistilaisuus hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodeksi 2003 oikeusministeriön pääluokan osalta (HE 132/2002 vp), Eduskunnassa 18.10. (Juha Guttorm),
- 41) Saamelaisten kestävän kehityksen ohjelman päivittämistä ja Lapin maakuntaohjelman saamelaiskulttuuriosion valmistelua koskeva työkokous, Saariselällä 18.-20.10. (Pekka Aikio, Ilmari Tapiola, Ristenrauna Magga, Juha Guttorm, Heikki J. Hyvärinen ja Lasse Porsanger),
- 42) Neuvottelut Lapin liiton edustajien kanssa saamelaisasioiden huomioimisesta Lapin maakuntasuunnitelmassa, Lappi 2020, Rovaniemellä 22.10. (Pekka Aikio, Juha Guttorm ja Lasse Porsanger),
- 43) Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston kuulemistilaisuus hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodeksi 2003 opetusministeriön pääluokan osalta (HE 132/2002 vp), Eduskunnassa 25.10. (Ulla Aikio-Puoskari ja Inker-Anni Sara),
- 44) Lapin matkailuparlamentti 2002 Rovaniemellä 30.-31.10. (Juha Guttorm ja Lasse Porsanegr),

- 45) Eduskunnan perustuslakivaliokunnan kuulemistilaisuus hallituksen esityksestä laiksi saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta (HE 234/2002 vp), Eduskunnassa 14.11. (Heikki J. Hyvärinen ja Siiri Jomppanen),
- 46) YK:n alkuperäiskansojen oikeuksia koskevaa julistusta valmistelevan työryhmän kokous Genevessä 2.-13.12. (Heikki J. Hyvärinen),
- 47) Opinto- ja tutustumismatka erilaisiin kulttuuritaloihin Suomessa, 11.-13.12. (Juha Guttorm, Lasse Porsanger).
- 48) Neuvottelut metsähallituksen edustajien kanssa Tarvantovaaran erämaa-alueen ja Lätäsenon-Hietajoen soidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksista sekä moottorikelkkatukikohdan rakentamisesta Käsivarren erämaa-alueelle, Hetassa 17.12. (Nils-Henrik Valkeapää ja Heikki J. Hyvärinen) sekä
- 49) Saamelaisten maanomistusoikeutta koskeva, oikeusministeriön alulle panemaan tutkimukseen liittyvät neuvottelut oikeusministeriössä 19.12. (Pekka Aikio ja Heikki J. Hyvärinen).

2.8. Muuta

Saamelaiskäräjät järjesti toisen kerran yhdessä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen, Saamelaismuseon ja Sámi Radion kanssa saamelaisten kansallispäivän juhlavastaanoton Siidassa 6.2.

Hyväksytty Saamelaiskäräjien hallituksessa 28.4.2003.